

cap. 5. vers. Quartu, Azor. *ubi sup. d. cap. 16. vers.*
Quartum, Gualter. *in Chronicu*, *ad annum 500.*
pag. 362. Augst. Barbosa *in d. collectan. num. 30.*
Carril. Annal. anno 451. *Theatrum vitæ humanae lit.* G, *pag. 333. vers. Quartum Concilium*, Padilla *in Chronograph. Concilior. fol. 23.* Illescas *lib. 2. cap. 14.* Onuphr. *in Chronicu*. apud quos circa annum Synodi celebrate diffidium extat, sed nos ut in superioribus, computationem Cardin. Baronii amplexi sumus.

Ibi: *Qua ratione quidam annos Imperii Marciani.*

42 Imperium Macciani computant Card. Baron. & Spondan, ab anno 450. quo Theodosius junior decepsit, de quo consule Jacob. Gualter. *ad annum 500. pag. 359.* Carril. anno 550. Anton. Cont. in *Fab. Consularib.* Onuphr. *in Chronicu*.

Verf. *In hac verò Synodo.*

De Legatis summi Pontificis iam dictum est supra, *num. 41.* omnesque ibi congregati testantur, eos huic Synodo perfuisse, sicut & D. Covarr. hic tradit.

Ibi: *Convenere autem sexcenti Epi-*
scopi.

43 Adde his opinionibus S. Leonem epist. 52. *ad Episcop. Gall.* ubi ait, sexcentos ferme Episcopos concurrisse: sed plerisque placet numerus sexcentum tringinta, ut testatur Spondan. *anno 451. num. 9.* ubi alios refert, & ita tenent ferè omnes laudati supra, *num. 41. in fin.* Est hic observandum cum Spondano *ibidem*, in prima hujus Concili actione non nisi 347. nomina Præsum legi, & qui acta edidit, numerum duntaxat 300. subduxisse, unde compertum est, in eis dimidiā partem subscriptionum desiderari.

44 Adsuere itidem Prælatorum convertit Sacrofanta Evangelia, prout moris erat, in medio confessus super thronum collocata. Card. Baron. *Annal. tom. 6. anno 451.* ubi Spondan. *num. 13.* August. Barbosa *sup. n. 24.*

Ibi: *Damnata fuit iterum Nesto-*
riana.

45 Nestorius impius, quem merito Ephesina generalis Synodus novum Judam vocat, Spondan. *anno 431. num. 8.* denuò in Chalcedonem haec Synodo damnatur, ac anathematis mucrone percellitur, *cap. 1. §. Quarta, 15. distinc. l. fin. §. Se-*
quentes, C. de Sum. Trinit. Card. Baron. anno 451. & ibi Spondan. *n. 23.* Etenim licet hic hæriarcha anno 436. in deportationem famosissimam, ac deterriman ab Imperatore Theodosio juniore actus multa pertulerit, respiscere tamen pertinaciter renuit, & tandem ad extremas Thebaidis oras lingua verbibus exesa, putrido corpore toto misere periit, sed quanto exilio anno, non constat, Baron. *an. 435. à princip. & anno 436. n. 9.* ubi Spondanus.

46 Similiter damnatus est Eutyches Archimandrita Constantinopolitanus, qui duas naturas in Christo inficiabatur, & solam unam, Divinam scilicet agnoscebat, quem, & alios errores in vulgo editit anno 448. Card. Baron. *eodem anno*, & ibidem Spondan. *num. 2.* De damnatione Eutychetis testantur Concili acta *cap. 1. vers. Quarta, 15. dist. l. ult. §. Sequentes, C. de Sum. Trinit. l. Quicunque 8. C. de heretic.* (ubi Eutychianis pœnæ irrogantur,

& Eutychetis libri comburi jubentur.) Card. Bar-
 ron. *anno 451.* & ibi Spondan. *num. 23.* August. Barbosa cum aliis supra, *num. 30. vers. Entychem,* Azor. Card. Bellarmin. ac reliqui omnes, quos de-
 dimus supra, *n. 41.*

Dioscurus etiam Episcopus Alexandrinus, unà 47 cum Nestorio, & Eutychetis anathematis senten-
 tiam sustinuit, & ut Eutychetis fautor, quem
 fecerat, damnatus est, *d. cap. 1. vers. Quartu*, *d. l. Quicunque, Card. Baron & Spondan. ubi proxime*, Aug. Barbosa *vers. Ejus defensorem, & alii num proximo, & 41. laudati.*

Chalcedon, ubi Synodum istam peractum esse 48 constat, est urbs Bithyniae in Asia minori, juxta bosphorum Thracium, à Megarenibus condita, quondam oppidum cæcorum dicta, nunc vulgo Chalcedonia vocatur, habet ex opposito Byzantium, seu Constantinopolim, de qua Plin. *lib. 5. cap. ult. Melalib. 2. Strab. lib. 12.* Abrah. Ortelius *in suo Thesaur. Geograph. verb. Chalcedon. Calepin. eod. verb.*

Illud autem de Chalcedonensi Concilio ante 49 premissis adjicere placet, quod licet ipsum Leo Pontifex epistolam ad singulos Episcopos missis, qui jam Epheso recesserant, approbarerit quoad definitiones de Fide, & hæreticorum damnationem, expressim tamen irritum reddidit decretum de prerogativa Ecclesiae Constantinopolitanæ per Anatolium fraudulenter extortum, de quibus post Baron. Spondan. *anno 452. n. 3. & anno seq. num. I.* & nos latius supra, *cap. proxime n. 177.*

Sciendum est itidem, plurima adversus autho-
 ritatem hujus Synodi hæriarchs, eorumque fau-
 tores, ac sequaces machinatos fuisse, ut videre est apud Baron. & Spondan. *anno 451. cum seqq.* ac tandem jussu Anastasi Imperatoris acta originalia flammis sunt tradita, qui impia facinora, ut hæ-
 resi infectis, in Catholicos perpetravit. Vide Bar-
 on. *anno 511.* & ibi Spondan. *n. 3.*

Verf. *Hac sunt quatuor Conci-*
lia.

Vide supra, *hoc cap. num. 1. D. Gregor. lib. 1. 51 epist. 24.* ubi inquit, quatuor hæc Concilia non minus quam sacra Evangelia venerari, in quibus velut in quadrato lapide sancte Fidei structa confitit, quæ refert Gratianus in *cap. Sicut. 15. distinc. & in cap. 1. vers. Inter cetera, ead. dist. flumina Paradisi nuncupantur. Licet autem plura deinceps Pontificis autoritate convocata, & confirmata universalia existant Concilia, quæ quoad Fidei dogmata infallibilem continent veritatem; tamen inter ea omnia illa quatuor prima in majori veneratione habentur, ac peculiari devotione coluntur. Unde eximius Theodosius Cœnobita anathema dixit eis; qui quatuor sanctas Synodos non tanti æstimaverit quanti quatuor Evangelia. Spondan. *anno 511. n. 4.**

Ibi: *Sed & Gelasium alia multa Concilia præcesserunt.*

Nullum tam generale antecessit; nam Gela-
 sius obiit anno 496. Spondan. post Baron. *eod. anno, num. 1.* & *prædiximus supra, cap. 14. num. 1.* & quinta Synodus oecumenica congregata est Constantinopoli anno 553. Vigilio Pontifice, & Justiniano Imperatore, ut refert Aug. Barbosa *in cap. Sicut, dist. 15. Card. Baron anno 553. num. 20. & ibi*

teneri ad Sacrorum Conciliorum receptionem, seu observantiam.

SUMMARIUM.

- 1 *De divisione librorum agentium de rebus sacris.*
- 2 *De verbo Hagiographus, cum numeris sequentibus.*
- 3 *De divisione sacrorum voluminum apud Hebreos.*
- 4 *De beato Cyriano, cum numeris sequentibus.*
- 5 *Scriptores aliquando martyrum aliquorum Sanctorum confluunt sub aliorum Imperatorum tempora, cum aliorum iussu sint interfici.*
- 6 *De B. Athanasio.*
- 10 *De B. Gregorio Nazianzeno, cum numeris seqq.*
- 15 *De B. Basilio, cum num. seqq.*
- 18 *De B. Joanne Chrysostomo, cum num. seqq.*
- 24 *De B. Theophilo Alexandrino, cum numeris seqq.*
- 27 *De B. Cyrillo.*
- 28 *De B. Hilario Pictaviensi, cum num. seqq.*
- 31 *De B. Ambroso.*
- 32 *De B. Augustino, cum num. seqq.*
- 35 *De B. Hieronymo & num. seqq.*
- 37 *De B. Prospero, & num. seqq.*
- 39 *De B. Leone Pontifice, & num. seqq.*
- 42 *Pontifex ex Cathedra definitus errare non potest, & oppositum est hæresi, num. 53.*
- 43 *Quantum auctoritatem obtineant scripta Sanctorum.*
- 44 *Inter B. Hieronymum, ac B. Augustinum circa Scriptura sacra intellectum fuit disensus.*
- 45 *Gelasius Papa aliquos ex Scriptoribus Ecclesiasticis, qui ante ipsum scripserant, in suo catalogo praermisit.*
- 46 *Quæ dicantur Decretales epistolæ Pontificum, & cujus auctoritatis sint, & num. seqq.*
- 49 *Omnis Conciliorum auctoritas à Pontifice provenit.*
- 50 *Quando aliquid de Fide definitum censeatur.*
- 51 *Quæ Pontifex de Fide definit, non egent Concilii approbatione.*
- 52 *Definitiones de Fide libentius in Ecclesia recipiuntur à Concilii generalibus decreta, quam à solo Summo Pontifice.*
- 54 *Pontifex abrogare valet omnem legem Ecclesiasticam à quibuslibet editam, & quomodo.*
- 55 *Caput In canonice 19. dist. intelligitur, & emendatur.*
- 56 *Communi Sanctorum Patrum assensus libros canonicos constituit.*
- 57 *Pontifex an errare possit in suis epistolis decretalibus.*
- 58 *D. Covar. à calumnia vindicatur.*
- 59 *De verbo Martyres, & qui Martyres dicerentur olim, & num. seqq.*
- 62 *De duplicitate eorum, qui praformidine apostatarunt.*
- 63 *Presumunt contra librum, qui præse nomen suum auctori non fert.*
- 64 *Martyria sanctorum in Ecclesia semper scribi conseruerunt.*
- 65 *B. Hieronymus Martyrologium elaboravit.*
- 66 *Clemens Pontifex eos constituit, qui Martyrum agones literis mandarent.*
- 67 *De martyrio B. Julitæ, & Quirici.*

274 Novæ Additiones ad D. Covarruvias

- 68 Veneratio SS. Martyrum, ac Reliquiarum illorum fuit in iſu à tempore Apostolorum.
 69 Quæ desiderentur ad martyrium verum.
 70 Ponifex errare nequit dum canonizat.
 71 De vitiis Sanctorum Eremitarum Pauli & Antonii, & num. seqq.
 75 De Beato Hilarione Abate, & num. seqq.
 77 De actibus B. Sylvestri, & num. seqq.
 79 Tractatus de vitiis Pontificum an à Damaso elaboratus.
 80 De Baptismo Constantini Magni, & numer. seqq.
 84 De donatione Ecclesie facta à Constantino, & n. seqq.
 87 Error Gratiani in cap. Futuram, 12. quest. 1. notatur, & num. seqq.
 89 Melchiades Papa an fuerit Martyr, & quo tempore obiit, & num. seqq.
 93 B. Catharina sub quo Imperatore martyrium suuit, & num. seqq.
 95 De Inventione S. Crucis, & num. seqq.
 100 Christus an aliter sit crucifixus quam Latrones
 101 Clavi, quibus Christus affixus est cruci, qualiter distributi, & num. seqq.
 105 Liber de inventione capituli B. Joannis Baptistæ est apocryphus, & num. seqq.
 107 De scriptis Ruffini.
 108 De ejus diffidio cum B. Hieronymo.
 109 B. Hieronymus auctoritate longè Ruffinum superat.
 110 Non omnia que Sancti Patres dammarunt, pro heresi haberi debent.
 111 De opusculis Origenis.
 112 De historia Eusebii, & num. seqq.
 115 De scriptis Pauli Orosii, & num. seqq.
 118 Descriptis Sedulii, & num. seqq.
 120 Error Gratiani in cap. Sancta, 15. dist. adnotatur.

De libris Hagiographis.

C A P U T XVI.

Constituerat D. Covar, suprà, cap. 14. in princip. triplicem classem voluminum, quæ de Ecclesiasticis rebus differunt. Primæ ergo absoluta, de libris scilicet canonici, ad secundam progrediuntur, de libris quos hagiographos appellant, eosque ex Gelasio recenset, & anteac recensuerat Gratianus in cap. Sancta, 15. dist. ubi Aug. Barbosa in collectan. Acuña ad eund. text. ex num. 5. Valcarzer in Epitom. Jur. Canon. in d. cap. Sancta.

Ad Num. I.

2 Verbum *Hagiographus*, interpretatur sancta Scriptura; nam constat ex duabus Græcis dictiōnibus, *Hagios*, quod est sancta; & *Graphos*, quod est scriptura. Abulens. super 1. *Paralipom.* in prefat. D. Hieronym. q. 7. Calepin. verb. *Hagiographus*, & verb. *Hagiographa*. *Vocabul.* Ecclesiastic. verb. *Hagiographa*. Joan. Polman. in *Breviar. Theologic. part. I. num. 39.* Ant. Nibrissensis verb. *Hagiographos*. Quod verbum scribitur cum aspiratione nota, vel absque illa, & melius priori modo, ut notatur in *Vocabul.* Ecclesiastic.

3 Ex quibus Authoribus constat, libros Hagiographos esse, qui de rebus sacris sancte scripti reperiuntur, sive intra canonem sacrae Scripturæ existant, sive non, modo recepti sint in Ecclesia ut ad ædificationem Fidelium publicè legantur,

quoniam authoritatem canonicam, sicut volumina Spiritu Sancto dictante conscripta, non habeant. Vide pronuper laudatos, maximè Abulens. Hujusmodi libri, qui canonici non sunt, ecclesiastici etiam nuncupantur. Sixt. Senens. in sua Bibliotheca sancta, lib. 1. J. 1. in princip. vers. Canonici secundi ordinis.

Ibi : Tametsi idem Hieronymus.

Frequenter verbum *Hagiographos* ad eos codices spectat, qui canonici sunt, ut videtur est apud Joan. Polmannum sup. ubi ait, *Hagiographum dici Scriptorem Sanctum redactum ad Canonem. Calepin. verb. Hagiographa*, esse inquit *Hagiographa* scripta sacra Orthodoxorum consensu in canonem redacta, immo in *Vocabul. Ecclesiastic.* ubi suprà, traditur *Hagiographa* interpretari sanctam Scripturam, non Sanctorum scripta. Sed Abulens. utramque significationem admittit.

Ibi : Quasi canonici libri veteris Testamenti.

De divisione sacrorum voluminum apud Hebreos consule fuisse agentem Sixt. Senens. d. lib. 1. à pag. 24. nam post libros Moysis, seu Pentateuchum, & Prophetas, tertio loco *Hagiographos* collocabant, incipientes à libro Job. Quod observat Abulens. sup. & author *Vocabul. Ecclesiastic.* verb. *Agiographa*.

Ad Num. 2.

De vita, nobilitate, moribus, litteris, aliisque encomiis B. Cypriani multis egerunt Card. Baron. Annal. Ecclesiastico. tom. 2. ab anno 250. ad 261. & ibi Spondan. in ejus Epitome, Card. Bellarmi. de Ecclesiast. Scriptor. anno 250. pag. 48. Jacob. Gualter. in Chronic. ad ann. 300. pag. 220. Ado Vien. in chronic. Aug. Barbosa in collectan. ad cap. Sancta, 15. dist. num. 2. Martyrolog. die 14. Septemb. Is ad Sedem Carthaginemem iam senex fuit euenitus anno 250. paulo post Baptismum suscepimus: succedit Donata. Fuit quidem genera illistris, potentia egregius. Philosophicis disciplinis insigniter prædictus, ac sue civitatis primarius Senator. Card. Baron. anno 250. & ibidem Spondan. & alii. Vocabatur Cæcilius Cyprianus, à Cæcilio Presbytero, à quo deductus est ad veræ Religionis professionem. Aug. Barbosa sup. Tandem in Valeriana persequitione anno 261. die 14. Septembri pretiosam mortem oppetit martyrii laurea redimitus, in loco Sixti diu, sexto ab urbe Carthagine lapide distante. Card. Baron. anno 261. ubi Spondan. num. 4. Carrill. Annal. anno 261. de quo scripsit latè Pontius ejusdem Cypriani Diaconus in act. passion. B. Cypriani, quem inter Scriptores Ecclesiasticos memorat D. Hieronymus. Surius de vit. Sanct. tom. 5. die 14. Septemb.

Ibi : Tametsi Nicephorus lib. 5. cap. 27.

Observandum est hic, Scriptores sæpe, cum de quibusdam Sanctis Martyribus agunt, qui sub Decio passi sunt, eos tempore hujus Imperatoris & Valeriani interfectos enarrasse, cum hos duos nunquam simul imperasse compertum sit.

Varias Resolut. Lib. IV. Cap. XVI.

275

sit. Præterea solent adscribere Decianæ persequitioni quæ sub Valeriano postea contigerunt, ut Nicephorus de martyrio B. Cypriani scribit, qui iussu Valeriani peremptus est. Hujus erroris causa fuit, quod Decius primo sui Imperii anno adversum Persa cum exercitu profectus Valerianum Romæ reliquit, cui summam censuræ contulit potestatem cum facultate legum scribendarum: unde edita, quæ tunc temporis contra Christianos prodibant, nomine Decii & Valeriani expreso celebantur. Sic Authores decepti utriusque Imperatoris, ac persequitionis tempora confundunt. Salian in Epitom. Baron. anno 253. num. 16. & 22.

Ibi : Ceterum hic Martyr illustris simus.

8 De his vide prænotata suprà, cap. 13. num. 21. Omnes communiter B. Cyprianum ab heresis labo immunem sentiunt, ut videtur est apud laudatos suprà, n. 6. Nec refert, quod adversus Stephanum I. Pontificem propriam opinionem tenacissime tueretur, quia dicit potest. Summum Pontificem non ut caput Ecclesiæ contrarium definiisse, sed tanquam Doctorem privatum, quæ B. Cyprianus cum Carthaginensi Synodo circa Baptismatis reiterationem decreverat, reprobasse. Verum ante obitum egregium Martyrem ab errore defuisse plures testantur ex laudatis dicitur. num. 6. & præmissus d. n. 21.

Ver. Opuscula B. Athanasii.

9 De eximia, ac veneranda vita B. Athanasii affluenter, prout res exigit, agunt Card. Baron. anno 325. n. 50. & 51. anno 336. n. 19. anno 338. n. 1. & alibi sæpe. Spondan. in Epitom. Onuphr. in Chronic. anno 325. Aug. Barbosa sup. num. 3. Card. Bellarmi. sup. anno 340. pag. 58. Possevini. in apparat. sacro, tom. 1. verb. *dathanasii*, pag. 137, cum seqq. Jacob. Gualter. sup. ad annum 400. pag. 276. B. Athanasius publicis votis, ac acclamacionibus universi populi Catholici Alexandrinus Præf. electus est a pluribus Episcopis, qui ex Thebaide & Egypto ad electionem convenierant anno 326. Card. Baron. eod. anno, & ibi Spondan. num. 1. obiit anno 372. die 2. Maij. Damasus Pontific. Valentino, & Valente Imperatoribus, Baron. ann. 372. Spondan. ibi, num. 4. ubi ita inquit: *At prægrandis liber conficiendus esset, si omnes præstantissimi Sacerdotio laudes à Patribus editas, quis simul in unum congereret; cum aliquo impar sit omnes lingua ad celeberrima ejus recensenda certamina sub Constantino, Constantio, Juliano, ac demum Valente Imperatoribus pro Fide suscepta, ut nullus alius posset inventare post Apostolos in Ecclesia Dei, qui acerbiora, diuturniora, subierit prælia pro Patrium fide tuenda, ac Magnus hic, immo Maximus Athanasius.* Hunc Nazianzenus orat. in laud. Heron. vocat orbis oculum, Sacerdotum Antistitem, Confessorum ducem & magistrum, sublimem vocem, Fidei columen, secundum Christi lucernum, & præcursorum. De ejusdem Patri's scriptis illustre elogium extat apud Cosmam Abbatem in Prat. Spirit. cap. 40. quem refert Spondan. d. num. 4. in fin. ibi: *Cum ex S. Athanasii opusculis aliquid inveneris, nec ad scribendum chartas habueris, in vestimentis tuiscribe illud.* Edidit inter alia Athanasius Romæ Latino illud.

Secundum Baronum, ac Spondanum B. Gregorius è vivis migravit anno Christi 389. Theodosii senioris imperii II. ætatis sue 65. die 9. Maij: de cuius testamento, effigie, ac exercitii senectæ tempore, videndum Spondan. ann. 389. n. 2. cum seqq. Obitus eius contigit. anno 5. Pontificatus Sircii. Baron. & Spond. sup.

Ibi : Atque postmodum Theologus.

B. Gregor. Nazianzenus cognominatus est quasi per antonomasiam Theologus, quod nomen ei inditum fuit ob luculentas de Theologia orationes, quas Constantinopoli recitavit, quod missus est, ut Ecclesiam illam Ariannorum injuria penè collapsum instauraret. Spond. ann. 371. n. 14.

Ibi : Obiit sub Theodosio Magno anno ejus imperii tertio.

Secundum Baronum, ac Spondanum B. Gregorius è vivis migravit anno Christi 389. Theodosii senioris imperii II. ætatis sue 65. die 9. Maij: de cuius testamento, effigie, ac exercitii senectæ tempore, videndum Spondan. ann. 389. n. 2. cum seqq. Obitus eius contigit. anno 5. Pontificatus Sircii. Baron. & Spond. sup.

Ver. Item opuscula B. Basili.

De B. Basilio videndum Card. Bellarm. suprà, anno 370. pag. 73. Card. Baron. ab anno 304. ad ann. 378. pluribus in locis, & Spondan. ibidem. Possevini. ubi nuper, verb. *Basilii Magnus*, cap. 2. & 4. pag. 184. Aug. Barbosa num. 5. Ado Vienensis sup. anno 383. Genebrard. in Damaso. Jacob. Gualter. in Chronic. ad ann. 400. pag. 282. Onuphr. M m 3 anno